

Warszawa, dnia 24 lutego 2010 r.

RPO-638398-VII/7020/7015/10/PK

Informacja
o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw
Obywatelskich w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy
Rejonowej Policji Warszawa I
(wyciąg)

1. Wprowadzenie.

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 2 lutego 2010 r., do Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych Komendy Rejonowej Policji Warszawa I (zwanymi dalej: PdOZ lub Izba), mieszczących się przy Komendzie Stołecznej Policji przy ul. Nowolipie 2, udali się przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich. Wykonując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji, przedstawiciele Rzecznika sprawdzili na miejscu sposób traktowania osób zatrzymanych, dokonując oceny pod względem ich ochrony przed torturami oraz innym, okrutnym, nieludzkim lub poniżającym traktowaniem.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wysłuchaniu informacji przedstawionej przez Zastępcę Naczelnika Wydziału Sztabu Policji,
- oglądzie wszystkich pomieszczeń Izby, w tym sprawdzeniu stanu wyposażenia pokoi dla zatrzymanych,
- przeprowadzeniu, na podstawie kwestionariusza, rozmów na osobności z dwiema osobami zatrzymanymi przebywającymi w Izbie w czasie wizytacji,
- zapoznaniu się z następującą dokumentacją Izby: książką przebiegu służby w PdOZ, książką ewidencji osób zatrzymanych, protokołami zatrzymań, kwitami depozytowymi, książką wizyt lekarskich, książką kontroli

sanitarnych, planem ewakuacji pomieszczeń dla osób zatrzymanych KRP Warszawa I oraz z regulaminem pobytu osób umieszczonych w Izbie.

Pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich poinformowali Zastępcę Naczelnika Wydziału Sztabu Policji oraz funkcjonariuszy pełniących służbę w Izbie w trakcie wizytacji, o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali ich uwag i wyjaśnień.

2. Charakterystyka Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych.

Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych przy ulicy Nowolipie 2 w Warszawie, usytuowane są w piwnicy zabytkowego Pałacu Mostowskich. Nadzór nad pomieszczeniami sprawuje Komenda Rejonowa Policji Warszawa I.

Izba przeznaczona jest dla kobiet i mężczyzn, zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa oraz doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Z informacji udzielonej przez Zastępcę Naczelnika Sztabu Policji wynika, iż za pobyt osoby doprowadzonej do wytrzeźwienia nie jest pobierana opłata. W wizytowanych pomieszczeniach mogą przebywać ponadto osoby pozbawione wolności, przetransportowywane do jednostek penitencjarnych, lub sądów, w związku z czynnościami procesowymi, w których biorą udział.

W Izbie wydzielono 8 pokoi dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Jej pojemność wynosi 14 miejsc. W każdym z pokoi znajduje muszla klozetowa. Ze względu na brak przegród oddzielających miski ustępowe w pokojach 3, 4 i 5 od ich pozostałej części, pokoje te na mocy decyzji Państwowego Inspektora Sanitarnego MSWiA z dnia 31 grudnia 2009 r., dopuszczającej do użytku pomieszczenia wchodzące w skład Izby, przeznaczone zostały do pojedynczego osadzania w nich osób zatrzymanych.

W Izbie wydzielony został jeden pokój, w którym umieszcza się osoby chore zakaźnie. Stały nadzór nad zatrzymanymi przebywającymi w Izbie sprawuje dwóch funkcjonariuszy, pełniących służbę w 12 godzinnym systemie zmianowym. W sytuacji, gdy osobą zatrzymaną jest kobieta, czynności związane z jej przyjęciem wykonuje funkcjonariuszka Policji.

3. Ogląd Izby.

Przeprowadzony ogląd całej Izby oraz uzyskane w związku z tym informacje pozwoliły stwierdzić, iż w Izbie wydzielonych zostało: osiem pokoi dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokój sanitarny do utrzymywania higieny osobistej, przeznaczony dla osób zatrzymanych, pokój dyżurnego, pokój do przygotowywania lub podgrzewania posiłków, pokój lekarski, magazyn do przechowywania pościeli czystej, magazyn do przechowywania pościeli brudnej, a także toaleta oraz szatnia dla funkcjonariuszy.

Depozyt wartościowy osób zatrzymanych przechowywany jest w szafie, znajdującej się w pokoju dyżurnego. Ze względu na niewielką jego powierzchnię, czynności związane z kontrolą osoby umieszczanej w Izbie oraz odebraniem od niej depozytu dokonuje się przy stole, znajdującym się w korytarzu Izby.

Na ścianie korytarza Izby wywieszono regulamin pobytu w jej pomieszczeniach osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz przymocowano wieszak, na którym przechowywana jest odzież wierzchnia zatrzymanych.

Wszystkie pokoje dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia wyposażone zostały w jednakowy sposób. W każdym znajdują się oddzielne podesty do spania, stół i ława do siedzenia oraz muszla klozetowa. Największy jest pokój numer 1. Jego pojemność wynosi 5 miejsc. Miska ustępowa w tym pokoju wydzielona została od reszty pomieszczenia za pomocą betonowej przegrody o wysokości ok. 1,5 m. Sprzęty w pokojach nie mają ostrych krawędzi i są przymocowane do podłogi lub ściany. Podłoga w sześciu z pokoi jest drewniana i pomalowana farbą olejną. W dwóch pozostałych podłoga wyłożona jest terakotą. W drzwiach każdego z pokoi zainstalowano wizjery umożliwiające obserwację osób tam przebywających. Na ścianie korytarza, między drzwiami do poszczególnych pokoi dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, zamocowano drewniane półki służące do stawiania naczyń z posiłkami.

Okno w każdym z pokoi jest otwierane i zabezpieczone od wewnątrz metalową siatką, od zewnątrz zaś kratą. Pod oknem lub obok niego znajduje się

grzejnik centralnego ogrzewania osłonięty metalową siatką. Każdy z pokoi wyposażony jest w przycisk instalacji przyzywowej, umożliwiający w razie potrzeby wezwanie pracownika Izby.

W pokojach obok drzwi zamontowano punkty świetlne, odpowiednio zabezpieczone. Zapewniają one właściwe oświetlenie, odpowiednie do czytania i pisania. W pomieszczeniach działa sprawna wentylacja grawitacyjna. Ściany pomalowano farbą olejną, do wysokości około 1,5 m. Podczas wizytacji w pokojach dla zatrzymanych było czysto. Na wewnętrznej stronie drzwi każdego z pokoi wywieszono wyciąg z regulaminu pobytu osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

W korytarzu Izby wydzielono miejsce przeznaczone do używania wyrobów tytoniowych przez osoby zatrzymane.

Pokój sanitarny wyłożony jest glazurą i terakotą. Zainstalowano w nim dwa natryski oraz umywalkę. W dniu wizytacji w pomieszczeniu tym dostępne było mydło w płynie oraz papierowe ręczniki. Jak wynika z informacji uzyskanych od funkcjonariusza pełniącego dyżur w PdOZ, osobny ręcznik jest wydawany zatrzymanemu, gdy zgłosi potrzebę umycia się. Stan wszystkich pomieszczeń sanitarnych i znajdujących się w nich urządzeń nie budził zastrzeżeń. W trakcie wizytacji panowała w nich czystość.

Bielizna pościelowa przechowywana jest w wyodrębnionych na ten cel magazynach. Wyznaczono pomieszczenie na czystą oraz brudną bieliznę. W pokoju sanitarnym dla zatrzymanych umieszczono szafki przeznaczone na składowanie odzieży osób chorych zakaźnie.

W Izbie wyodrębniono pomieszczenie do przygotowywania lub podgrzewania posiłków. Posiłki dla zatrzymanych dostarczane są z firmy zewnętrznej w termosach, a następnie porcjowane i wydawane zatrzymanym w jednorazowych naczyniach przez funkcjonariuszy Izby.

Przed umieszczeniem w Izbie, badaniu lekarskiemu poddawane są wszystkie osoby zatrzymane w celu wytrzeźwienia, pozostałe tylko wówczas, gdy jest taka potrzeba lub zatrzymany tego żąda. Badanie wykonywane jest w Szpitalu na Solcu lub w Szpitalu na Woli.

4. Rozmowy z zatrzymanymi.

W czasie wizytacji w Izbie przebywały dwie osoby – kobieta i mężczyzna. Oboje zatrzymani zostali w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa.

Ankietowani nie mieli zastrzeżeń odnośnie legalności i sposobu zatrzymania. W rozmowie z przedstawicielem Rzecznika Praw Obywatelskich potwierdzili otrzymanie kopii protokołu zatrzymania oraz zapoznanie z Regulaminem pobytu w PdOZ. Rozmówcy potwierdzili również fakt pouczenia przez funkcjonariuszy o prawie wniesienia w terminie 7 dni zażalenia do sądu na zatrzymanie.

Mężczyzna, w związku z alergią, został na własną prośbę zbadany przez lekarza. Otrzymał leki przeciwalergiczne. Zatrzymana oceniła swój stan zdrowia jako dobry i nie zgłaszała potrzeby zbadania przez lekarza. Rozmówcy nie mieli zastrzeżeń do warunków bytowych w Izbie. Nie wniesli również uwag odnośnie traktowania przez funkcjonariuszy Policji, zarówno podczas zatrzymania, jak i w czasie pobytu w PdOZ.

5. Wnioski i zalecenia.

Ustalenia poczynione przez pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy Rejonowej Policji Warszawa I wykazały, że prawa osób tam umieszczonych są – generalnie rzecz biorąc – przestrzegane.

W celu poprawy przestrzegania praw osób przebywających w Izbie należy:

1. dostosować wyposażenie pokoi dla zatrzymanych do obowiązującego w tym zakresie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 października 2008 r. w sprawie pomieszczeń w jednostkach organizacyjnych Policji przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach (Dz. U. z 2008 r., Nr 192, poz.1187), poprzez usunięcie

- z nich misek ustępowych oraz wymianę podłóg na trwałe, łatwo zmywalne i odporne na działanie wilgoci oraz środków czyszcząco-dezynfekujących,
2. udostępnić osobom zatrzymanym w Izbie pełny tekst Regulaminu pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Według przedstawicieli Rzecznika Praw Obywatelskich, osoba zatrzymana podczas przebywania w pokoju ma wystarczającą ilość czasu, by w sposób dokładny zapoznać się z całością uregulowania dotyczącego jej pobytu w Izbie. Zastosowane w tym względzie ograniczenie, polegające na udostępnieniu jedynie wyciągu z Regulaminu, uznać zatem należy za nieuzasadnione.

Z odpowiedzi Komendanta Stołecznego Policji udzielonej w dniu 7 kwietnia 2010 r. wynika, iż postulaty Rzecznika Praw Obywatelskich zawarte w Informacji powizytacyjnej zostały zaakceptowane i przyjęte do realizacji.